

Danielpa Qillqan - Yupaq Kanchis Chunka Iskayniyuq

Profetikallapa Tinkuychasqa: Ñawpaq Israelpa Rakisqa Kayninmanta Estados Unidospa Tukukuyninkama

Jeff Pippenger
2024-02-05

Jeroboampa hatarichisqanpa testimoniunqa, ñawpaq Israelpa iskay nacionman rakisqa kasqanpa historiankunatapas qawachinmi. Chunka ayllukunamanta rurasqa hanaq lado qhapaq suyutaqa Israel sutiwan, icha wakin kutipi Efraín sutillawantapas reqsisqaku; uray lado qhapaq suyutaq Judá sutiyoq karqa. Ezequielpa pacha tiempunpiqa, chay qhapaq suyuqa achka watakunamantaña iskay qhapaq suyukunaraq kasharqa; chanta kimsa chunka qanchisniyuq kapitulupiqa, Ezequielman huk profecía qosqa karqa, maypichus chay iskay qhapaq suyukuna yapamanta huk nacionlla tukunanpaq reqsichisqa karqan. Chay profecíaqa kay pachapa allpa animalpa (Estados Unidos) qallariy historiapi hunt'asqa karqa, hinasapas Estados Unidospa tukukuyninpi qhipa kutikama hunt'akun, imaraykuchus Jesusqa sapa imapa tukukuyninta, chay imapa qallariyninwanmi sapa kuti rikuchin.

Jeroboampa hatarichisqan, Israel ishkaq qhapaq suyuyman rakisqa kaptin, rikuchin huk hatarichiyta Estados Unidospa qallariyninpi, chaymantaq Estados Unidospa tukukuyninpiapas. Estados Unidospa qallariyninpi hina tukukuyninpiapas kaq hatarichiyqa ishkaq qhapaq suyukunapa huñunakusqanta apan. Apocalipsis chunka pusaqniyuq t'aqa, kay qillqasqakunapi Panay Whitepa qillqasqanmantam kutikachispa nisqa kasqan hina, iglesiakunaman ishkaq waqyakuyniyuqmi. Domingo kamachikuy sasachakuy pacha horapi huñunasqa ishkaq nacionkunapa pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna hinallataq Diospa huk law ovejankuna, kunankama Babiloniapi kashaqkuna.

Ishkaq nacionkuna, Millerita historiapi hukllachasqa karqanku, Judáwan Efraínwan karqanku. Paykuna hukllachasqa karqanku, sapaqmanmi ishkaq reyinakunapa contra kashaq phiñasqakuna tukusqanrayku, ñawpaqta 1798 watapi, chaymanta 1844 watapi. “Además” nisqa simi, Ezequiel qelqapi kimsa chunka qanchisniyuq kapitulu ukhupi, kay aplicacionta cheqaqtapuni yachananchikpaq saqin. “Además” nisqa simi ninmi, “además” nisqa qhepaman hamuq willakuyta churay ñawpaqman rimasqa willakuy patapi.

Yapam Señorp sut'in kutin ñukaman shamurqan, nispa: Qampis, runapa churin, huk kaspita hap'iy, hinaspa qillqay chaypi: Judápaq, hinaspa paywan kуска kaq Israelpa churinkunapaq. Chaymanta huknin kaspita hap'iy, hinaspa qillqay chaypi: Josepaq, Efraínpa kaspinpaq, hinaspa llaqa Israel ayllupaq, paywan kуска kaqkunapaq. Hinaspa hukllataq hukwan tinkuchiy, huklla kaspiman tukunanpaq; hinaspa hukllaña kanqaku makiykipi. Ezequiel 37:15–17.

Ezequielqa “hinaqa” nispa, willakuy proféticopi kutichiy hinaspa hatunyachiy kamachiyta ruwashan. Ezequielqa iskay k'aspikunata hap'inanmi: hukta Judápaq, hukta Efraínpaq; chay iskay

k'aspikunawan rikuchisqa profeciatataq ñawpaq profeciapa patanman churaykuyta ruwan. Ñawpaq profética rikuchiyqa qallarin huk ñiqipi, maypichus Ezequielqa wañusqa ch'aki tullukunapa qhichaman apasqa karqa.

Señor Diospa makinmi ñoqaman hamurqa, hinaspan Señorpa Espiritunwan hurquwarqa, chay pampa chawpipi churawarqa, maypichus ancha achka tullukuna kasqa. Hinaspan muyuriqninpi purichirqa; hinaspan qhawarirqani, qhichwa pampapi ancha achka kasharqa; chay tullukunataq ancha ch'akishaq kasqaku. Hinaspan niwarqa: Runa Churi, ¿kay tullukuna kawsayman kutiyta atinmanchu? Ñoqataq kutichirqani: Ay Señor Dios, qanmi yachanki. Huktawan niwarqa: Kay tullukunapaq willakuyta rimay, hinaspa niy paykunaman: Ay ch'aki tullukuna, uyariychik Señorpa siminta. Kayhinatan Señor Dios nin kay tullukunaman: Qhawariychik, samayta qankunaman yaykuchisqa, hinaspan kawsankichik. Qankunaman anku-kunata churasqa, aychata wiñachisqa, qarawan p'istasqa, samaytataq qankunapi churasqa; hinaspan kawsankichik, yachankichiktaq noqa Señor kasqayta. Chaymi kamachisqa kasqayman hina willakuyta rimarqani; rimashaqtiytaq, huk qapariy karqa, hinaspa khatatatay karqa; tullukunaqa huñunakuspa sapa tulluta masin tulluwan tinkuchkan. Qhawarishaqtiytaq, ankukuna hinaspa aycha paykunaman wiñamurqa, qarataq hawanmanta p'istarqa; ichaqa manam samaychu paykunapi karqa. Chaymantan niwarqa: Wayrapaq willakuyta rimay, willakuyta rimay, Runa Churi, hinaspa niy wayraman: Kayhinatan Señor Dios nin: Tawa wayramanta hamuy, ay samay, hinaspa kay wañusqakunaman samaykuy, kawsanankupa. Chaymi paypa kamachisqanman hina willakuyta rimarqani, samaytaq paykunaman yaykurqa; kawsarirqankutay, chakinkupi sayarirqanku, ancha hatun soldado masi hina. Chaymantan niwarqa: Runa Churi, kay tullukunaqa llapa Israel ayllunmi. Qhawariy, paykuna nin: Tulluyku ch'akisqanñam, suyayku chinkasqanñam; t'aqasqa, wit'usqañam kashanchik. Chayrayku willakuyta rimay, hinaspa niy paykunaman: Kayhinatan Señor Dios nin: Qhawariychik, ay llaqtay, pantiykichikkunata kicharisaq, pantiykichikkunamanta llusichisqaykichik, hinaspan Israel allpaman pusamusqaykichik. Hinaspan yachankichik noqa Señor kasqayta, pantiykichikkunata kicharisaq, ay llaqtay, pantiykichikkunamanta llusichimusqaykichik chay p'unchaypi. Espirituytataq qankunapi churasqa, hinaspan kawsankichik, kikiykichikpa allpapi churasqa; chaymanta yachankichik noqa Señor kayta rimashasqayta hinaspa hunt'asqayta, nin Señor. Ezequiel 37:1-14.

Kay qillqakuna qallariyninmantapacha, rikuchirqayku wañusqa tullukunapa qhawaq wayq'uqa Diospa llaqtanta qhepaman p'unchawkunapi sut'inchashqanta, hinallataq chusku wayrakunapa willakuynin, paykunata chakinkunapi sayachispa atiyuniyuq hatun soldadokuna hina rurachiq, chawpi tuta waqyay willakuy kasqanta, mayqinchus kimsa kaq Ay p'akiyoq Islamta reqsichin. Panikuna Whiteqa tullukunata Diospa llaqtan hina sut'incham.

“Qillqana qillqayta uraykachini, hinaspa mañakuypi almayta hoqarini, Señorqa samaykunawan kutirikusqa llaqtanta pukllachinampaq, ch'aqi tullukunahina kasqankumanta kawsanankupa.” General Conference Bulletin, 4 febrero 1893.

Ñawpaq qillqasqakunapiqa rikuchirqaykuñam 18 julio 2020 p'unchayta reqsichiq profetiku willakuyqa pantasqa kasqanta, hinaspapas chay llulla willakuyqa chunka sipaskunapa uyarisqan yachachiypi ñawpaq llakikuy chayamuyta, hinallataq suyasqa unay tiempo qallariyta señalasqanta.

Pacha willakuyqa Milleritakunapa pacha historiankupi allin kasqan chayqa, 1844 watamanta qhipamanqa manam hayk'aqpas huk willakuy pacha nisqapi watasqa kananpaqchu karqa. Future for America 18 julio 2020 p'unchaymanta willakuqta ruraspaqa, kutirqanku huk historiata-man maypichus pacha willakuyqa allinchasqa karqa; chayta ruwaspaqa huchallikurqanku, hinaspapas Apocalipsis chunka hukniyuq kapitulopi hatun llaqtapa calleyninpi wañuchisqa karqanku. Calleypi wañusqa kaspankutaq, kawsarichisqa kananpaqmi necesitakurqanku, imaynachus kimsa p'unchay kuskanmanta qhipaman iskay testigokuna kawsarichisqa karqanku chayhina.

“Ch'aki tullukunamanqa Diospa Santo Espiritunmi samayta churapunqa, hinaspa wañusqakunamanta kawsarimuq hina ruwayman hamunankupa.” Bible Training School, December 1, 1903.

Ñawpaq qillqakunapi rikuchirqanchikña tawantin wayrakunaq willakuynin, iskay testigokunata kawsarichiq, kinsa kaq Ay qatiq Islam willakuy kasqanta, hinaspa chay willakuy tukuy p'unchaykunaq Chawpi Tuta waqyakuynin kasqanta. Ezequiel nin: “aswanpas”, chayta nispa reqsichin, Chawpi Tuta waqyakuyninpa willakuyninta rikuchiq pacha puriypi, iskay k'ulluta, huknin Efraín hina sutichasqa, huknintaq Judá hina sutichasqa, huñunaykuspa huk llaqtalla tukunanpaq kasqanta. Chunka doncellakunaq yachachikuynin qhepa p'unchaykunapi hunt'akun, “sapa qillqaman hina”, imaynatachus Millerita historiapi hunt'akusqa karqan hina. Chay pacha Chawpi Tuta waqyakuynin Millerita historiapi hunt'akusqanpi, hinaspa yapamanta qhepa p'unchaykunapi hunt'akuyninpi, “iskay k'ullukuna” huñusqasqa karqanku hinaspa kanqaku.

Iskay kimsakuna unancharqanku machu Israelpa hanaq kaq (Efraín) hinaspa uray kaq qhapaq suyu-kunata (Judá). Hinallataq rikuchirqanchikmi William Millerqa Elíaswan rikch'akusqa kasqanta, hinaspa chay kimsa wata chawpi watayuq ch'aki pacha ukhupi Elíasqa Zarefat viudaman risqanta.

Hinaspaqtaqmi Señorpa simin payman hamurqan, nispa: Hatariy, Zarefat llaqtaman riy, Sidonman kaqman, chaypi tiyay; qhawariy, huk viuda warmita chaypi kamachirqani qanta mikuywan qawananpaq. Chaymi pay hatarispa Zarefatman rirqan. Llaqtapa punkunkaman chayaspaga, qhawariy, chay viuda warmi chaypi kasqa k'aspi pallaypi; payta waqyaspa nirqan: Ama hina kaspaga, huk pisi yakuqta huk wisllapi apamuy, upyanaypaq. Chayta apamuq risqankamantaq, yapamanta waqyaspa nirqan: Ama hina kaspaga, makiykipi huk t'antachata apamullaway. Paytaq nirqan: Señor Diosniyki kawsashanrayku, mana t'antaychu kan; aswanqa huk maki hunt'a harina huk barrilpi, hinaspa huk pisi aceiteta huk urpupi; qhawariy, iskay k'aspi pallashay, yaykuspa chayta wayk'unaypaq, ñuqa churiywan ima mikhunaykupaq, hinaspa wañunaykupaq. Elías-taq payman nirqan: Ama manchakuychu; riy, nisqayki hina ruway. Ichaqa ñawpaqta chaymanta huk pisi t'antachata ruray, hinaspa apamuy; chay qhipamanmi qampaq hinaspa churiykipaq ruranki. Imaraykuchus Israelpa Señor Diosnin kayhinata nin: Harinapa barrilnin manan tukukunqachu, nitaj aceitema urpun pisiyanqachu, kay pachaman Señor para cachamunankama. Chaymi pay rispa Elíaspa nisqanman hina rurarqun; hinaspa pay, Elías, hinaspa wasinpi kaqkuna unay p'unchawkuna mikhurqanku. 1 Reyes 17:8–15.

Kay chimpu nisqapi “achka p’unchawkunaqa” kinsa wata kuskanmi, chay pacha Acabqa Eliasta mask’arqan; hinallataq iskay chunka pusaq chunka soqtayuq wata papal qatiykachayta rikuchirqan. “Achka p’unchawkuna” nisqa papal qatiykachaymantaqa, Jesúsqa nirqan:

Chay p’unchaykuna mana pisiyachisqa kaptinqa, mana mayqan runa aycha kaqpas qispichisqa kanmanchu; akllasqakunapa raykunmi ichaqa chay p’unchaykuna pisiyachisqa kanqa. Mateo 24:22.

Pañi Whiteqa qispichasqa simipi “chay p’unchaykuna” nisqanta chiqapta reqsichin, chayqa papal ñak’arichiy pacha kasqanta.

“Iglesiapa qatiykachasqa ñak’ariynin manam hunt’asqa kasqachu tukuy 1260 watakuna pacha. Diosqa llaqikuywan runankunapaq pisiyachirqan nina hina qhapariq pruebankumanta pacha. Iglesiapi urmaq “hatun ñak’ariyta” willakuspan, Qespichiqmi nirqan: “Chay p’unchaykuna mana pisiyachisqa kaptinqa, manam mayqin aycha runapas qespisqachu kanman: akllasqakunapa raykunmi ichaqa chay p’unchaykuna pisiyachisqa kanqa.” Mateo 24:22. Reformación nisqapa kallpawanmi qatiykachayqa tukukuq 1798 wata manaraq chayamuchkaptin.” The Great Controversy, 266, 267.

Viudawan Elías-ta achka p’unchaykuna qawarichisqa kasqanqa, Danielpa sut’inchasqan papal ñak’arichiyta achka p’unchaykunan karqa.

Llaqtapa ukhpi yachaqkunaqa achka runakunata yachachinqaku; ichaqa aswanpas urmanqaku espadawan, ninawan, prisionpi apasqa kaywan, hinallataq qichusqa kaywan, achka p’unchaykuna. Urmasqankumantaqa pisillawan yanapasqa kanqaku; ichaqa achka runakunaqa llamp’u simikunawan paykunaman hap’ipayanqaku. Yachaqkunamanta wakinninkunaqa urmanqaku paykunata pruebay, mayllay, yuracchaypaq, tukukuy p’unchaykama; imaraykuchus chayqa rurasqa tiempoqpaqraqmi kachkan. Daniel 11:33–35.

“tukukuy pacha”, chaymanta versículokunapi nisqa “chasqa pacha”pas, 1798 watam karqa, hinaspataq papal qatiykachaypa tukukuyninta señalasqa, imaynachus Zarephath viudawan Elíasqa tiempo historiapi rikuchisqa karqa chayhina. Chay historiapi viudaqa, mana qosayoq iglesiata rikuchispa, Apocalipsis libroq chunka iskayniyuq qhapaqpi purunpi iglesiam nisqawan reqsisqa karqa. Payqa iskay k’aspiqkunata huñusqa karqa, manam huk k’aspiqtachu utaq chunka k’aspiqkunatachu, aswanqa iskay k’aspiqkunata. Ezequielqa iskay k’aspiqkunata hap’inan karqa, hukta Israelpa norte reinopaq, huktataq Israelpa sur reinopaq, hinaspa huñunaykipaq huk k’aspiqman tukuchinanpaq. Chay iskay reinokunaqa iskaynin pusaq pachak phisqa chunka wata iskay chunka watachunka unay tiemponpi ch’iqichisqa kasqaku, ichaqa Diospa prometesqanqa paykunata huñunantaqmi karqa. Warmiqa chay huñusqa kananpaq iskay k’aspiqkunata huñusqa karqa, hinaspataq chayta ruwaspa kachkarqa “Señor kay pachaman para cachamunan p’unchaykama.”

Punchawpi, Señorqa “para” cachamurqan, chaymi reqsichkarqan Millerita historiapi Chawpi Tuta Qapariyta, chay qaparikuypataq tukukuyninman chayarqan 22 de octubre de 1844 p’unchawpi, Pactopa Kachaqnin Messenger nisqa utqaylla hamuspa temploman, paypa sayachisqanman, 1798 watamanta pacha (ñawpaq phiñakuypa tukukuynin) 22 de octubre de 1844 p’unchawkama (qhipa

phiñakuypa tukukuynin). Chay pacha ukhupi, Chawpi Tuta willakuy, Ezequielpa tullukunapa wayq'upi rikuchisqanwan sut'inchasqa, hunt'akurqan, hanaq suyuq uray suyuq ishikay k'aspikuna huñusqa kasqankurayku huk nación ruwakunanpaq, huk reywan; imaraykuchus 22 de octubre de 1844 p'unchawpi Cristoqa Yayap ñawpaqenman hamuspa huk reinota chaskirqan.

“Cristopa hamuqnin noqanchikpa hatun sacerdote hina aswan santísimo cheqman, santuarioq pichasqa kananrayku, Daniel 8:14pi rikuchisqa; Runa Churipa hamuqnin Unay P'unchawniyoqman, Daniel 7:13pi qhawachisqa hina; hinaspa Señorpa hamuqnin Templonman, Malaquías willakusqanman hina, chaykunaqa kikin ruwaymanta willakuq nisqakuna kanku; hinaspataq kaypas rikuchisqa kasqa qhari kasarakuymán hamuqninwan, Cristopa chunka sipaskunamanta rimay yachachiypi, Mateo 25pi nisqan hina.” The Great Controversy, 426.

Cristoqa huk kamachiyta chaskirqan 22 octubre 1844 watapi, Danielpi reqsisqa hina.

Tuta rikch'ayninkunapi qhawarirqani; hinaspa qhaway, runapa Churin hina hukmi hanaq pacha phuyukunawan hamurqa, ñawpaq p'unchawkunaraq Machuqqa qayllaykurqa, hinaspataq payta ñawpaqninman pusamurqanku. Hinaspataq payman qusqamurqa kamachiy, hatunchay, hinallataq qhapaq suyutapas, llapa llaqtakuna, nacionkuna, simikuna ima payta yupaychanankupaq. Paypa kamachiyninqa wiñaypaq kamachiymi, mana chinka; qhapaq suyunpas mana hayk'aqpas tukusqa kanqachu. Daniel 7:13, 14.

Ezequielpa iskay kaspikuna huñusqa kaptinku, paykunapa hawanpi huk reylla kachkan.

Hinallataq David qilaqunoqkuvga uvluqtaq tamaani; tamarmik ataasiinnaq paarsisoqassallutik: aamma eqqartuussinikka malillugit pisassallutik, inatsisikka maleruassallugit, taakkualu naammassisassallugit. Nunaq nammineq tunniussimasara Jakob, kiffara, tassanilu siuaasasi najugaqarfigisimasaat, tassani najugaqassapput; illit nammineq, qitornassi, qitornassilu qitornaat naassaannngitsumik: kiffaralu David naassaannngitsumik taakkununnga naalagaassooq. Ezekiel 37:24, 25.

Llapa profetakuna huk yuyayllapi kachkanaku, chaymanta rey Davidqa Cristomi, paymi Taytaman shamurqan 22 octubre 1844 watapi, hinaspa chaskirqan huk qhapaq suyuta, mayqinchus huñusqa karqan iskay k'aspi Israelmanta (chinchay suyu) hinaspa Judámanta (uray suyu). Chay iskay suyukunapa ch'iqchikuyqa tukukurqan 1798 watamanta 1844 watakama tawa chunka suqta watakunapi, imaynachus Cristo sayarichirqan huk templota, mayqinchus ch'usaqyachisqa hinaspa sarusqa karqan. Templota sayarichispanqa, chaymantapuni usqhaylla hamurqan Templonman Paktopa Kachaqnin hina, Malaquías qillqapi kinsa kaq capitulopi nisqaman hunt'aspa. Ezequielpas chay cheqaq kayman hinallataqmi rimarin, imaraykuchus llapa profetakuna huk yuyayllapi kachkanaku.

Hinallataqsi David kamachikuqniy, paymi paykunaraq patanpi qhapaq apu kanqa; llapallankutaraq huk michiqniyoq kankuq. Chaymantapas taripaykunaykunapi purinqaku, kamachiykunaykunata waqaychanqaku, hinaspataq ruranqaku. Jacob kamachikuqniyman qosqay allpapi tiyanqaku, maypichus ñawpaq taytankuna tiyasqaku; chaypitaq wiñaypaq tiyanqaku, paykuna, wawakuna, hinaspa wawakunaraq wawakunapas; David kamachikuqniytaq

wiñaypaq paykunaq apuynin kanqa. Chaymantapas hawka kawsaymanta rimayta paykunawan rurasaq; chayqa wiñaypaq rimaymi paykunawan kanqa. Paykunata churasaq, achkayaykachisqa, hinaspataq paykunaq chawpinpi yupaychana wasiyni wiñaypaq sayachisqa. Tinkuna wasiypas paykunawan kanqa; arí, noqaqa paykunaq Diosninku kasqa, paykunaqri noqaq llaqtaymi kanqaku. Ezequiel 37:24–27.

Cristom kikin sayarichin templota.

Payta rimay ninman, nispá: Kayhinata riman tukuy atiykunayuq Señor: Qhawariy, chay runaq sutinmi RAMA; kikinpa mayninmanta wiñamunqa, hinaspataq Señorpa templonta hatarichinqa. Arí, paymi Señorpa templonta hatarichinqa; paymi hatun kayta apaq kanqa, tronopin tiyarispataq kamachinqa; tronopinmi sacerdotepas kanqa; iskayninkupa chawpinpinmi kawsanqa thak kay yuyaykusqa. Coronanakunataq Helempaq, Tobiyahpaq, Jedaiahpaq, hinaspa Sofoniaspa churin Henpaq kanqa, Señorpa templonpi yuyarinapaq. Karumanta kaqkunapas hamuspa Señorpa templonpi hatarichinqaku, hinaspataq yachankichikmi tukuy atiykunayuq Señorqa qankunaman cachamuwasqanta. Kayqa hunt'asqa kanqa, sichus qankuna allinta kasukunkichik Señor Diosniykichikpa siminta. Zacarías 6:12–15.

Cristoqa RAMAmi, hinaspataqmi rikuchirqa paypa templonta urmachinqaku chayqa, kikinmi kimsa p'unchawpi hatarichinqa; chaymanmi judíokuna kutichirqaku templo ruwasqa kananpaq tawa chunka suqta watakuna munasqa kasqanta.

Chaymiqa judíokuna payta kutichispa nirqanku: “Kaykunata ruwashaqtiykiqa, ¿ima señaltataq noqaykuman qawachiwanki?” Jesús paykunata kutichispa nirqa: “Kay templota thuñichiychis, kimsa p'unchawpiqa noqa hatarichisqa.” Chaymi judíokuna nirqanku: “Kay temploqa tawa chunka suqta watakuna ruwasqa karqa, ¿qantataq kimsa p'unchawllapicha sayarichinki?” Juan 2:18–20.

Cristoqa chay pasajepi cuerponmanta rimasharqa, ichaqa llaqa profetakunam aswanraq qhepa p'unchaykunamanta rimanku, mana kawsasqanku p'unchaykunamantachu. Cristo pa kinsa kaq p'unchaypi kawsarimusqanqa, Chaupi Tuta Qapariypi Santo Espíritu junt'asqa chayamunanpi wañusqa tullukunapa kawsarimuyninta rikuchirqa. Paraqa, Eliaspa testimoniunpa yachasqa kasqa, Baalpa hinaspa Astarotpa profetankunawan tupasqa tukukuyninpi rikuchisqa karqa. Chayhinapin rikuchisqa karqa Eliaspa Diosnin cheqaq Dios kasqanta, hinaspa Eliaspas cheqaq profeta kasqantapas.

Ñawpaq llaqay chayamunanpi, rikuchisqa karqa Protestantekuna llulla profetakuna tukusqankuta, Baalpa Ashtarotpa profetankunaman rikch'akusqa hina. Chaymanta suyay p'unchaykuna qallarikurqa, chaymi Chaupi Tuta Qapariyman pusarqa, chay qaparimi Cristota usqhaylla Templonman hamunankama pusarqa. Chaupi Tuta Qapariyqa Ezequielpa willakuyninwan rikuchisqa kashan, chay willakuymi tullukunata hatun kallpasapa ejercitoman oqarichin. Chaymantapas, chay pacha ukhupi (tawa chunka suqta watakuna), iskay k'aspikuna huñusqa kanankupaq karqa, huk nacionta ruranankupaq, huk reywan.

Yapamanta Señorpa simin kutimuwaraqmi ñoqa-man, nispa: Chaymanta, runapa churin, huk k'aspita hap'iy, hinaspa qillqay chay patanpi: Judápaq, Israelpa churinkunapaqpas paywan kуска kaqkunapaq. Chaymantataq huk k'aspita yapay hap'iy, hinaspa qillqay chay patanpi: Josépaq, Efraínpa k'aspinpaq, hinaspa llapa Israelpa wasinpaq paywan kуска kaqkunapaq. Hinaspa hukllaman hukta hukta tinkuchiy, huk k'aspi kananpaq; chaykunaqa huklla rikuringa makiyki. Llaqtaykipa churinkuna qanman rimaptiyku, nispa: ¿Manachu kaykunawan ima niyta munasqaykita qawachiwankiku? nispa, paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Diosqa: Qhawariy, Josépa k'aspinta hap'isqani, mayqinchus Efraínpa makinpi kashan, Israelpa ayllunkunatawan paypa masinkunatawan; hinaspa paywan hukllachasaq, Judápa k'aspinwan, hinaspa huk k'aspi ruwasaq, chaykunaqa hukllam kanqaku makiypi. Qanpa qillqasqayki k'aspikunaqa makiyki kanqaku ñawpaqinkupi. Hinaspa paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Diosqa: Qhawariy, Israelpa churinkunata hap'isaq mana Dios-ta riqsiq llaqtakunamanta, maymanchus risqaku, hinaspa llapa muyuriyninkunamanta tantiyasaq, hinaspa pusasaq kikinkupa allpankuman. Hinaspa Israelpa urqunkunapi huklla naciónta paykunamanta ruwasaq; hinaspa huk reylla llapankuman rey kanqa. Manataqmi iskay naciónkunaña kanqachu, nitaj iskay reinokunaman rakisqaña kanqachu hayk'aqpas. Manataqmi yapay qhellichakunkunaño idolo-nkunawan, millay kajkunawan, nitaq mayqin huchankunawanpas. Aswanqa salvasaq llapa tiyanankumanta, maypichus huchallikusqaku, hinaspa chuyaqyachisaq paykunata. Chayhinaqa paykuna llaqtay kanqaku, ñoqataq Diosninku kasaq. Ezequiel 37:15–23.

Chay viudapa iskay kaspikuna, Elíaspa para hamunanpaq ñawpaqta huñusqankuna, Chawpi Tuta Qapariypi, Israelpa hanaq llaqtanpi uray llaqtanpi qhapaq suyunkuna karqanku, chaykunaqa ch'eqesqa kasqankumanta huk nacionman huñunasqa kanankupaq karqanku 22 octubre 1844 p'unchawpi, antitípico Expiación P'unchaw qallarisqan pacha, imaraykuchus promesaqa chay pacha Dios paykunata “pichanqa” nisqanmi karqa. Chay pichayqa, Investigative Judgment nisqata rikuchispa, chay pacha qallarikurqa. Chay iskay kaspikuna huñusqasqa kasqantaqa allinta entiendenapaqmi kachkan, imaraykuchus Diosqa imaynan huk imaq tukukuyninta qallarikuyninwan sutinchan.

1844 watapi karqan Israelpa iskay qhapaq suyunkunapa tukukuyninmi, chay p'unchaykama huk qhapaq suyuna karqanku, espirituyniyuq Israel, hinaspataq chaymanta ñawpaqman huk nacionllaña kananpaqmi karqanku. Chay historiata rikuchirqa qallariy historiapi, maypachachus iskay nacionkuna tukurqanku, chayqa Jeroboampa hatarikuyninpa historiannim.

Jeroboampa llulla yupaychana sistemanpa historiamanqa paypa qhapaq suyunkunapa tukukuyninpi rikuchisqa kananmi. Aarónpa hatarikuynin ñawpaq Israel ñawpaq p'unchaykunapi, hinaspa Jeroboampa hatarikuynin hanaq llaqtapa qhapaq suyun qallariyninpi, 1863 watapa hatarikuyninta sut'inchanku; hinaspa 1863 watataqa sut'ita entiendenapaqqa Jeroboampa qhapaq suyun tukukuyninpi, iskay q'asikunapa huñusqa kasqanwan rikuchisqa hina, 1863 pataman churakuspa qhawarisqa kananmi. Chayraqmi 1863 wata sut'ita rikuchikun, envidiapa lanti rurasqa huk miray hina kasqanta.

Qatiq qillqapi kay yachayta qhipa qillqapiqa hinallataqmi qatiquasun.

“Ch’aki tullukunamanta kay rikch’achiyqa manan kay pachallaman churakusqachu, aswanpas chay hatun k’anchaywan saminchakusqakunamanpasmi tupakun; paykunapas pampapi tulluku aycha chinkasqakunaman rikch’akun. Runa kayninpa rikch’ayninta, cuerpopa sayayninta kapunku; ichaqa manan espíritu kawsayniyoqchu kanku. Ichaqa ch’aki tullukunamanta willakuyqa manan runakunapa rikch’aynillanman tinkichisqa saqeykunchu; mana hayk’aqpas allinmi kurkuqkunapa, uya rikch’ayninkunapa kuskanchasqa kayninlla. Kawsay samaymi cuerpokunata kawsarichinan tiyan, sayariytawan atinku, hinaspa ruwayman kallparinankupaq. Kay tullukunamqa Israel wasita, Diospa iglesianta sut’ichanku, iglesiapa suyayninñataq Santo Espiritupa kawsarichiq kallpanmi. Señorqa ch’aki tullukunaman samanan tiyan, kawsanankupaq.”

Diospa Espirituyn, kawsachiq atiyinwan, sapa runa llamkaqpi kananmi, chayhinaqa sapa espíritu muskulupas, sapa ankupas llamk’aypi kanampaq. Espíritu Santomanta mana kaptinqa, Diospa samaynin mana kaptinqa, yuyaychakuq sonqopa qasqariyninmi kanan, espíritu kawsaypas chinkarinmi. Achkaqkunaqa, espíritu kawsayniq mana kaspanku, sutin kashan iglesiapa qillqasqanpi; ichaqa mana qillqasqachu Corderopa kawsay libroninpiqa. Iglesiaman hukchasqas kanmanmi; ichaqa mana Señorwan hukllachasqachu kanku. Churasqa ruranakunata hunt’aypi sinchi kallpawan llamk’aq kanmanmi, hinallataq kawsachkan hina qhawasqa kanmanmi; ichaqa achkaqkunaqa chaykunamanta kanku, paykunapaq nisqa: “sutiyniykiqa kawsachkankiñam, ichaqa wañusqas kanki.”

“Mana chayqa almaqa cheqaqtapuni Diosman kutirikunmanchu; mana chayqa Diospa kawsay samaynin alma-man samaykuspa espiritupi kawsayman kawarichinmanchu; mana chayqa cheqaq kayta willaqkuna hanaqpachamanta paqarisqa kamachikuq yuyaywan kuyuchisqa kanmanchu, mana ismusqayuq muhupaqmanta paqarisqachu kanku, chay muhuqa wiñaypaq kawsan, hinallataq qhipakapun. Mana chayqa Cristopa chanin kayninpi sapallan amachakuyninku hina confiankuchu; mana chayqa Paypa kasqanman hina kasukunkuchu, Paypa espiritunpi llamkankuchu, q’ala kanku, mana Paypa chanin kaynin p’achanta p’achallisqachu kanku. Wañusqakunaqa achka kuti kawsakkuna hina rikuchisqa kanku; imaraykuchus kikinkupa yuyayninkuman hina salvacion nispata ruranankupaq llamkaqkunaqa mana Dioswanchu ukhunkupi llamkachisqa kanku munaypaqpas ruraypaqpas allin munayninman hina.”

“Kay aylluqa allinta rikuchisqa kachkan ch’aki tullukunapa qhichwan, mayqintachus Ezequielqa musqhoypi rikurqan.” Review and Herald, January 17, 1893.